

MOTIONSSVAR

Håkan Miörner
Hakan.Miorner@skane.se

Datum 2020-01-07
Ärendenummer 2019-POL000075

1 (3)

Motion. Syrgas till räddningstjänsten

Ordförandens förslag

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med motionssvaret.

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) och Marlen Ottesen (SD) har i en motion till regionfullmäktige föreslagit att uppdra åt berörd nämnd, att genomföra en transparent översyn och ny bedömning av lämpligheten i att räddningstjänsten ger skadade syrgas, utifrån uppdragets hela bredd.

I ärendet finns följande dokument:

1. Motionssvar 2020-01-07
2. Motion 2019-08-20

Överväganden

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37) möjliggör, med stöd av ett generellt direktiv, administrering av medicinsk oxygen (syrgas) till en patient av icke legitimerad personal i räddningstjänsten.

Vid i väntan på ambulans (IVPA) och hjärt- och lungräddning gör räddningstjänsten ett viktigt och uppskattat arbete. Praxis har tidigare varit att ge syrgas med höga flöden till de flesta patienter men forskning har visat att detta inte är nödvändigt och att det även kan vara skadligt för patienten. Syrgas är ett potent läkemedel och vid administrering av syrgas krävs goda kunskaper om risker och biverkningar likväl som indikationer.

Syrgas vid rökskador kan vara angeläget men motiverar inte att sjukvården delegerar administrering av syrgas till icke legitimerad personal i räddningstjänsten, vilket kräver kontinuerliga utbildningsinsatser för att säkerställa kompetens.

I de röda blodkropparna finns hemoglobin. Hemoglobin ger blodet dess röda färg och har som huvuduppgift – så långt vi känner idag - att bära syrgas till celler ute i kroppen och hämta upp koldioxid och transportera till lungorna för att vädra ut. Varje hemgrupp, som har som funktion att binda syremolekyler, har ett begränsat antal inbindningsställen till syre. När det är fullt är det ingen fördel att fylla på med mer syre, som istället riskerar att göra skada.

Kroppen försöker skydda sig mot fritt syre. Ett sätt är att börja skicka blod förbi lungorna genom att stänga av delar av lungan. Detta i sin tur, minskar andningsdjupet och ger i förlängningen sämre hjärt-minut volym (den mängd blod som lämnar hjärtat per minut). Effekten blir därmed ett sämre gasutbyte i lungorna och försämrad cirkulation. Ett annat sätt att skydda sig är att minska avlämnandet av syre i vävnader. Paradoxalt får man då sämre gasutbyte i kroppen när man tillför mer syrgas.

Vid hjärt- och lungräddning och basalt omhändertagande av patienter i andra akuta situationer skall fokus riktas mot fria luftvägar, god ventilationsteknik, cirkulationsfrämjande åtgärder (till exempel hjärtkompressioner, tidig defibrillering samt stopp av yttre blödningar), skydd av halsrygg/kotpelare samt skydd mot nedkylning och ytterligare skada. Tillförsel av syrgas har i jämförelse med ovan nämnda insatser sällan livsavgörande betydelse. Användning av syrgas kan dessutom i vissa situationer vara skadligt.

Region Skåne var en av de första regionerna i Sverige som tog bort delegeringen till icke legitimerad personal i räddningstjänsten att ge syrgas. Detta har nu följts av fler regioner och i dagsläget ger inte räddningstjänsten syrgas i 7 av 19 tillfrågade regioner däribland Region Stockholm och Region Västra Götaland. Syrgas är ett potent läkemedel som i vissa situationer kan göra mer skada än nytta och det finns därför inte några planer på att ändra beslutet om att inte delegera administrering av syrgas till icke legitimerad personal i räddningstjänsten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden anser inte att det finns behov att göra en ny översyn och bedömning av lämpligheten i att räddningstjänsten ger skadade syrgas och föreslår regionfullmäktige att anse att motionen är besvarad.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör